

ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΡΑΚΗΣ (Γριμελές)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 664/2004

ΔΙΚΑΣΤΕΣ: Βασίλειος Κωστής (Πρόεδρος Εφετών), Ιωσήφ Βέλλας, Αναστασία Χορτιάτη (Εισηγήτρια)

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ: Δημήτριος Ερελιάδης - Νικόλαος Κιόρογλου, Γεώργιος Παλάζης

Χρηματιστηριακή Παραγγελία. Αδικαιολόγητος Πλουτισμός. Αλληλόχρεος Λογαριασμός-Απλός Δοσοληπτικός Λογαριασμός

.....Η υπό κρίση απόφαση κατά της υπ'αριθμ. 143/2002 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, ασκήθηκε νομοτύπως και εμπροθέσμως και, συνεπώς, πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθούν οι λόγοι αυτής (ΚΠολΔ 533 παρ. 1).

Η ενάγουσα, ήδη εκκαλούσα, με την από 8-10-2001 αγωγή της ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου, εξέθετε ότι υπό την ιδιότητα της ως ανώνυμης χρηματιστηριακής εταιρίας, στις 14-10-1999 συνήψε με την εναγομένη σύμβαση παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και ότι με βάση τη σύμβαση αυτή ανέλαβε την υποχρέωση να διενεργεί χρηματιστηριακές πράξεις της τελευταίας. Ότι στις 22/10/1999 η εναγόμενη κατέθεσε το ποσό των 6.500.000 δραχμών για να πιστωθεί στο λογαριασμό της που τηρούσε σ' αυτήν. Ότι από λάθος του λογιστηρίου της το άνω ποσό πιστώθηκε στον λογαριασμό της εναγομένης δύο φορές. Ότι στις 11-7-2000 και ενώ η εναγόμενη εμφανιζόταν στην καρτέλα της με πιστωτικό υπόλοιπο 39.690 δραχμών λόγω αγοραπωλησιών μετοχών που εν τω μεταξύ είχε πραγματοποιήσει με τις επιπλέον 6.500.000δραχμές, το λογιστήριο της εντόπισε το προαναφερόμενο σφάλμα και αντιλόγησε το άνω ποσό με αντίστοιχη χρέωση του λογαριασμού της εναγομένης διαμορφώνοντας το υπόλοιπο του λογαριασμού σε χρεωστικό κατά το ποσό των 6.460.310 δραχμών, για την πράξη δε αντιλογισμού ειδοποίησε την εναγομένη. Ότι στις 3-8-2000 πιστώθηκε ο λογαριασμός αυτός με το ποσό των 3.250 δραχμών από μέρισμα και στις 29-8-2000 με το ποσό των 30.000 δραχμών για την ίδια αιτία και το χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού διαμορφώθηκε στο ποσό των 6.427.060 δραχμών. Ότι για το χρονικό διάστημα από 30-8-2000 ως 29-12-2000 χρεώθηκε ο λογαριασμός της εναγομένης με το ποσό των 352.632 δραχμών λόγω κόστους χρήματος και το χρεωστικό υπόλοιπο αυτού ανήλθε στο ποσό των 6.779.692 δραχμών. Υπό το ανωτέρω δε ιστορικό ζήτησε να υποχρεωθεί η εναγόμενη κατά τις διατάξεις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού να της

καταβάλλει το ποσό των 6.500.000 δραχμών πλέον του ποσού των 352.632 δραχμών λόγω κόστους χρήματος με το νόμιμο τόκο από της επιδόσεως της αγωγής. Επί της αγωγή αυτής εκδόθηκε η εκκαλουμένη, με την οποία αφού κρίθηκε νόμιμη στη συνέχεια απορρίφθηκε ως αβάσιμη με την αποδοχή της υποβληθείσας από την εναγομένη ενστάσεως περί παραγραφής της ασκηθείσας με αυτήν αξιώσεως, ως βάσιμης κατ'ουσίαν, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 15 παρ. 6 ν. 3632/1928 « περί χρηματιστηριακών αξιών». Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται ήδη η εκκαλούσα-ενάγουσα με τους λόγους της εφέσεως της αναγόμενους σε εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και ζητά να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση και να γίνει δεκτή η αγωγή της.

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 904 Α.Κ. προϋποθέσεις της αξιώσεως περί αδικαιολογήτου πλουτισμού αποτελούν α) η ύπαρξη πλουτισμού στον υπόχρεο, β) η επέλευση αυτού (πλουτισμού) σε βάρος άλλου, δηλαδή του φορέα της αξιώσεως, γ) το αδικαιολόγητο του πλουτισμού και δ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του πλουτισμού του υπόχρεου και επιβαρύνσεως του δικαιούχου. Πλέον αυτών, προϋπόθεση της αξιώσεως του αδικαιολογήτου πλουτισμού αποτελεί και η αμεσότητα της περιουσιακής μετακινήσεως (Α.Π. 1613/1999 ΕλλΔνη 2000, 440, Εφ Δωδ. 121/1999 Αρμ. 2000, 383). Περαιτέρω η αγωγή του αδικαιολογήτου πλουτισμού είναι επιβουλητικής φύσεως και ως εκ τούτου ασκείται μόνον όταν λείπουν οι προϋποθέσεις ασκήσεως της εκ της κυρίας σχέσεως, δικαιοπρακτικής ή εξωδικαιοπρακτικής αγωγής (Α.Π. Ολ. 2/1987 ΝοΒ 36, 69, Α.Π. 1322/1996 ΕλλΔνη 1997, 1044) και τούτο για να μπορεί ο εναγόμενος να προβάλλει τις εκ της σχέσεως αυτής ενστάσεις (βλ. Δεληγιάννη-Κορνηλάκη Ειδ. Ενοχ. Δίκαιο τομ 111, 1992 παρ.308 σελ. 15-21 «η έννοια της επικουρικότητας των απαιτήσεων αδικαιολογήτου πλουτισμού και η επικουρική άσκηση τους Ελλ. Δνη 1990, 497, Εφ. Θεσ. 2037/1990 Αρμ. 44, 764). Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 15 παρ. 1 και 17 του ν. 3632/1928, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 ΑΝ 2341/1940, σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παρ. 1γ και 2 ν.1806/1998 και άρθρο 2 παρ.1, 2 ν. 2396/1996 συνάγεται ότι χρηματιστηριακές είναι οι δικαιοπραξίες που συνάπτονται χρηματιστηριακώς και έχουν αντικείμενα χρηματιστηριακά πράγματα (ήτοι ανώνυμα δημόσια έγγραφα, μετοχές και ομολογίες ανώνυμων εταιριών κ.λ.π.), χρηματιστηριακές δε συναλλαγές θεωρούνται η πώληση τοις μετρητοίς που καταρτίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία περί χρηματιστηρίων, η πώληση με ειδικές συμφωνίες όπως και κάθε δικαιοπραξία συναφείς με την διενέργεια και την εκτέλεση των ανωτέρω συμβάσεων. Στην κατηγορία των συναφών, με την διενέργεια και την εκτέλεση κυρίων χρηματιστηριακών συμβάσεων υπάγεται και η σύμβαση παραγγελίας χρηματιστηριακής αγοραπωλησίας. Η εν λόγω σύμβαση έχει ως

αντικείμενο αφενός την ανάληψη εκ μέρους του χρηματιστή της υποχρέωσης να εκτελέσει (με την κατάρτιση κύριας χρηματιστηριακής σύμβασης- συναλλαγής) συγκεκριμένη παραγγελία- εντολή του πελάτη (παρεπόμενη χρηματιστηριακή πράξη) για την αγορά η πώληση συγκεκριμένων χρηματιστηριακών πραγμάτων και αφετέρου την υποχρέωση καταβολής στον χρηματιστή της αμοιβής προμήθειας για την διεκπεραίωση της χρηματιστηριακής συναλλαγής καθώς και του τιμήματος των πραγμάτων που αποτέλεσαν το αντικείμενο της συναλλαγής (βλ. Α.Π. Γεωργιάδη : Η ευθύνη του χρηματιστή απέναντι του πελάτη στην περίπτωση αγοράς πλαστών μετοχών, Ε.Εμπ.Δ ΜΒ, 559 επ., Εφ. Αθ. 219/2004 Ε.Εμπ.Δ. ΝΕ, 360, Εφ. Αθ. 2679/2003 Ε.Εμπ.Δ ΝΕ 374). Περαιτέρω η τήρηση λογαριασμού που απεικονίζει, κατά τους κανόνες της λογιστικής τις εκατέρωθεν τμηματικές παροχές από τις οποίες οι παροχές του ενός αποτελούν καταβολές απέναντι στις εκ των παροχών του άλλου απαιτήσεις που δημιουργούνται εξαιτίας της μη άμεσης τακτοποίησης των δοσοληψιών τους, χωρίς ύπαρξη ρητής ή έστω σιωπηρής, παρεπόμενης ρυθμιστικής συμφωνίας για υποβολή των εκατέρωθεν παροχών σε μη αυτοτελή διαθέσιμα κονδύλια πίστωσης και χρέωσης του τηρούμενου λογαριασμού προς εκκαθάριση κατά το κλείσιμο του και προς επιδίωξη του καταλοίπου από την εκκαθάριση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 669 Εμπ.Ν., 361, 873 Α.Κ. 11246 ΝΑΚ και 47, 64, 65, του Ν.δ. της 17-7/13-8-1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», δεν αποτελεί αλληλόχρεο λογαριασμό, αλλά έχει τον χαρακτήρα απλού δοσοληπτικού λογαριασμού (Εφ. Αθ. 10028/19787 Ελλ. Δνη 1989, 101, Εφ. Θεσ. 488/1996 Ετρ.Αξ.Χρ. 1996, 394). Ως εκ του μεταβιβαστικού, κατ' άρθρο 522 Κ.Πολ.Δ αποτελέσματος της εφέσεως, το εφετείο εξετάζει όλους τους εκατέρωθεν, παραδεικτώ, κατά τα άρθρα 525 και 527 του ίδιου κώδικα υποβαλλόμενους ισχυρισμούς και δύναται, όταν ο εκκαλών παραπονείται για την κατ' ουσίαν απόρριψη της αγωγής του, να θεωρήσει αυτήν απορριπτέα ως αόριστη ή μη νόμιμη κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα, οπότε, μη επιτρεπομένης, κατ' άρθρο 534 Κ.Πολ.Δ., της αντικαταστάσεως της αιτιολογίας, καθόσον οδηγεί σε διάφορο, κατ' αποτέλεσμα, διατακτικό, εξαφανίζει την εκκαλουμένη και απορρίπτει την αγωγή για τον άνω τυπικό λόγο και χωρίς ειδικό προς τούτο παράπονο (Α.Π. 731/1941 Ελλ. Δνη 37.585), καθόσον η απόφαση αυτή είναι επωφελέστερη για τον εκκαλούντα (Α.Π. 96/1987 Ελλ Δνη 29.1391). στην προκειμένη περίπτωση υπό το άνω περιεχόμενο της ένδικης αγωγής το αιτούμενο δι' αυτής ποσό ως χρεωστικό υπόλοιπο τηρούμενο δοσοληπτικού λογαριασμού (δεν γίνεται επίκληση στην αγωγή περί αλληλόχρεου λογαριασμού) είναι απότοκο της πραγματοποίησης από την εναγομένη αγοράς μετοχών χωρίς την καταβολή του αντιστοίχου τιμήματος, η από σφάλμα δε του λογιστηρίου της ενάγουσας πίστωσης του δοσοληπτικού αυτού λογαριασμού

με το απαιτούμενο ποσό και στη συνέχεια διόρθωση του σφάλματος αυτού με αντιλογισμό , ήτοι η λογιστική τακτοποίηση του εν λόγω λογαριασμού δεν αίρει την θεμελίωση της αξιώσεως από την σύμβαση παραγγελίας χρηματιστηριακής συναλλαγής που λειτουργούσε μεταξύ των διαδίκων , αφού δια του άνω ποσού πραγματοποιήθηκαν χρηματιστηριακές συναλλαγές, όπως αναφέρεται στην αγωγή. Περαιτέρω , ενόψει της επιβοηθητικής φύσεως, κατά τα προδιαλαμβανόμενα , της αγωγής εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, εφόσον η ενάγουσα δεν επικαλείται την έλλειψη των προϋποθέσεων της ασκήσεως της αγωγής από την σύμβαση παραγγελίας χρηματιστηριακών συναλλαγών, η κρινόμενη αγωγή με στήριξη στις διατάξεις του αδικαιολογήτου πλουτισμού κρίνεται νόμω αβάσιμη. Επομένως, η εκκαλουμένη που έκρινε αυτήν νόμιμη και στη συνέχεια απέρριψε αυτήν κατ' ουσίαν, λόγω παραγραφής της επίδικης αξιώσεως, έσφαλε στην κρίση της. Ενόψει όμως του ότι δεν επιτρέπεται, κατ' άρθρο 534 Κ.Πολ.Δ η αντικατάσταση της αιτιολογίας, αφού οδηγεί σε διάφορο, κατ' αποτέλεσμα διατακτικό, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση, να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη και ν' απορριφθεί η αγωγή ως νόμω αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και κατ' ουσίαν την έφεση.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΙ την εκκαλουμένη υπ' αριθμ. 143/2002 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Ροδόπης, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία.

ΚΡΑΤΕΙ την υπόθεση.

ΔΙΚΑΖΕΙ αυτήν.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την αγωγή.